

SZENT EFRÉM FÉRFIKAR

Énekeljete az Úrnak új éneket! (Zsolt 95,1)

Talán furcsán hat, netán tévesnek vélhetik a kedves hallgatók, hogy épp a hagyományápoló, ősi értékeket föl kutató és előtáró Szent Efrém férfikar kapcsán idézem a 95. zsoltár kezdő szavait: „Énekeljete az Úrnak új éneket!” Persze, lehet sejtteni, zsoltárválasztásom nem volt téves.

Amikor ugyanis a Szent Efrém férfikar áthatóan zengő hangjai fölcsendülnek, akkor senkinek sincs az az érzése, hogy múzeumban vagyunk, hogy egy régi-zene koncertre keveredtünk, jóllehet fő céljuk a bizánci rítusú keresztény világ vokális örökségének kutatása, bemutatása és népszerűsítése, a bizánci zene szépségének és misztériumának megismertetése elsősorban a magyar, de az európai közönséggel is. Az Úrnak szóló új ének értéke ugyanis nem abban rejlik, hogy addig soha nem hallott szövegek és dallamok szólalnak meg, hanem, hogy az ének – legyen bár régi vagy új keletű – mindig friss erővel hat, hiszen örökérvényű. Ez akkor lehetséges, ha új ének élő, nem megkövült, újszerű bár, de szerves fejlődésnek az gyümölcse.

Szír Szent Efrém, az együttes névadója is egészen újat hozott a keresztény himnuszköltészetben, ám éppen azzal, hogy az ősi, a lelki atyáktól, hittanítóktól átvett tanítást költői formában, vélhetően dallamokkal is ellátva adta tovább. Az ősből merített és újat alkotott.

Nekem mindig ez az élményem, amikor hallom a Szent Efrém férfikar egy-egy koncertjét, vagy éppen egy bizánci szertartáson való énekes részvételét. Megszólal az ősiség, de olyan erővel, oly frissességgel, hogy a mai embert is önkéntelenül magával ragadja.

Ugyanakkor nagy hangsúlyt fektetnek az európai kortárs zene új kompozícióinak megszólaltatására és a magyar férfikari hagyomány (Liszt, Bartók, Kodály, Ligeti) ápolására is. Egyszerre régi és új, ősi és friss, hagyományból merít és fejlődésre készlet – én ezt olvasom, ezt hallom ki az együttes ars poétikájából.

A kórus alapítója és művészeti vezetője a Liszt-díjas Bubnó Tamás maga is nagy zenei műveltséggel rendelkező görögkatolikus papnak fia és unokája, s nem titok, hogy két fia is az együttesének fontos szerepet játszó tagja. A zenei készség, s annak művelése náluk tehát élő hagyomány még a családi nemzedékek során is.

A kórus ma már a nemzetközi keleti liturgikus énekkultúrában is nagy elismertségnek örvend. Elsőként nyerte nem szláv kórusként a Hajnówka Nemzetközi Ortodox Egyházzenei Fesztiválon a professzionális kamarakórus kategóriában az első díjat. Azóta számos helyre hívják őket külföldi fesztiválokra, rendezvényekre, ezzel egy időben szívesen énekelnek az elfelejtett kicsi cserehát, borsodi falvakban is. Ugyancsak állandó fellépői a magyarországi ruszin nemzetiség ünnepeinek, de más – a bizánci kereszténységhez kötődő – nemzetiségek is gyakran kéri föl koncertre őket.

Hosszan sorolhatnánk elnyert díjaikat, kitüntetéseiket, de ettől most tekintsünk el. s emeljük ki a most esedékes Magyar Örökség díjat. Joggal állíthatjuk, hogy a Szent Efrém férfikar vezetője és kórustagjai magyar hazánk kultúrájának magas szintű művelői és képviselői. Gyönyörű énekük, avatott kutatómunkájuk, és sokrétű hangversenyszervezéseik nemzeti örökségünk méltó képviselőivé avatják őket.

Kocsis Fülöp
hajdúdorogi megyéspüspök